

Fra: Anne Marie Slettebø [anne.slettebo@jd.dep.no]
Sendt: 18. marts 2016 13:41
Til: Christian Nikolaj Sjøberg
Cc: Marie Thorneman Miller; ECIVafd-forkontor (951s78); Line Tveter; Kirsten Kolstad Kvalø
Emne: Anmodning om bidrag til besvarelse av DK folketingspørsmål

Vi viser til Deres henvendelse 14. mars 2016 med anmodning om bidrag til besvarelse av et Folketingspørsmål.

Norge ratifiserte FNs konvensjon om rettighetene til personer med nedsatt funksjonsevne den 3. juni 2013. I forbindelse med ratifikasjonen avga Norge følgende tolkningserklæring til konvensjonens artikkel 12:

“Norway recognises that persons with disabilities enjoy legal capacity on an equal basis with others in all aspects of life. Norway also recognizes its obligations to take appropriate measures to provide access by persons with disabilities to the support they may require in exercising their legal capacity. Furthermore, Norway declares its understanding that the Convention allows for the withdrawal of legal capacity or support in exercising legal capacity, and/or compulsory guardianship, in cases where such measures are necessary, as a last resort and subject to safeguards.”

Stortinget vedtok en ny vergemålslov i 2010, som trådte i kraft i 2013. Et av flere formål med den nye vergemålsloven var å bringe norsk rett i samsvar med FN-konvensjonen om rettighetene til personer med nedsatt funksjonsevne. Loven markerer en klar holdningsendring overfor personer med nedsatt funksjonsevne, og innholdet i det tradisjonelle begrepet «vergemål» er vesentlig endret. Dette er en moderne form for bistandsordning som tar utgangspunkt i individets integritet, vilje og ønsker. Vergemål er et av tre ulike hjelpetiltak i loven.

Utgangspunktet er at personer med nedsatt funksjonsevne har full rettslig handleevne, på lik linje med andre, og at personer som har behov for det, får den hjelp og støtte de trenger for å utøve sin rettslige handleevne. Det store flertall av vergemål etter vergemålsloven 2010 innebærer dermed ingen innskrenkninger i rettslig handleevne. Vergene har til oppgave å hjelpe og støtte personer med sykdom eller nedsatt funksjonsevne som har behov for slik assistanse. Den som får oppnevnt verge, skal skriftlig samtykke i opprettelsen av vergemålet, vergemålets omfang og hvem som skal være verge, med mindre han eller hun ikke er i stand til å forstå hva et samtykke innebærer. Vergemålet skal tilpasses personen som har behov for bistand, og utøves i samråd med vedkommende. Som den klare hovedregel kan vergen ikke foreta disposisjoner som personen som har behov for assistanse, motsetter seg. Fra dette gjelder det svært begrensede unntak, når personen som er under vergemål, ikke er i stand til å forstå hva disposisjonen gjelder, eller er fratatt den rettslige handleevnen på det aktuelle området (se nærmere om dette nedenfor).

Vergemålet kan for øvrig ikke omfatte kompetansen til å stemme ved valg, inngå ekteskap, erkjenne farskap, samtykke til donasjon av organer, opprette eller tilbakekalle testament, samtykke til tvang eller kompetansen i andre særlig personlige forhold uten særskilt hjemmel i lov.

Vergemålsloven åpner også for at domstolen kan treffe beslutning om fratakelse av den rettslige handleevnen på bestemte områder og bestemte vilkår. Dette skal bare gjøres når det er strengt nødvendig, og begrenses til de livsområder hvor behovet gjør seg gjeldende. En person kan fratras den rettslige handleevnen i økonomiske forhold hvis dette er nødvendig for å hindre at han eller hun utsetter sin formue eller andre økonomiske interesser for fare for å bli vesentlig forringet, eller han eller hun blir utnyttet økonomisk på en utilbørlig måte. En person kan fratras den rettslige handleevnen i personlige forhold på bestemte områder hvis det er betydelig fare for at han eller hun vil handle på en måte som i vesentlig grad vil være egnet til å skade hans eller hennes interesser. I tillegg må personen ha fylt 18 år, og på grunn av sinnslidelse, herunder demens, psykisk utviklingshemming, rusmiddelmisbruk, alvorlig spilleavhengighet eller alvorlig svekket helbred ikke være i stand til å ivareta sine interesser. Ingen kan bli fratatt den rettslige

<http://101vs319/sjdc09p/getdocument.asp?ctrl=emplatc=errorDescription.txt&sysctc...> 02-06-2016

handleevnen som sådan, inngrep i den rettslige handleevnen må alltid begrenses i omfang til det som er nødvendig i det enkelte tilfelle.

Vergemål med fratakelse av den rettslige handleevnen skal besluttes av domstolene, jf. vergemålsloven § 68 første ledd. Selv om en person er fratatt rettslig handleevne, skal vergen legge vekt på vedkommendes mening, jf. vergemålsloven § 33 tredje ledd. I slike tilfeller kan personen, dersom vedkommende er uenig i vergens avgjørelse, bringe spørsmålet inn for fylkesmannen.

Vi håper dette gav tilstrekkelig svar på spørsmålet. Hvis dere skulle ha behov for mer informasjon, kan undertegnede kontaktes. Det ville vært svært nyttig å se svarene dere mottar fra andre om dette spørsmålet. Vi setter derfor stor pris på om dere har mulighet til å sende oss kopier av disse.

Med hilsen
Anne Marie Slettebø
Fung. lovrådgiver

Justis- og beredskapsdepartementet
Lovavdelingen
Telefon: 22 24 52 72
Mobil: 905 07 816
anne.slettebo@jd.dep.no
www.regjeringen.no/jd

Denne e-posten er beregnet for den institusjon eller person den er rettet til og kan være belagt med lovbestemt taushetsplikt. Dersom e-posten er feilsendt, vennligst slett den og kontakt Justis- og beredskapsdepartementet.

This email is confidential and may also be privileged. If you are not the intended recipient, please notify the Ministry of Justice and Public Security, Norway, immediately.

Fra: Anne Marie Slettebø [anne.slettebo@jd.dep.no]
Sendt: 5. april 2016 15:42
Til: Christian Nikolaj Sjøberg
Cc: Marie Thorneman Miller; Line Tveter
Emne: SV: Anmodning om bidrag til besvarelse av DK folketingssspørsmål

Kategorier: Rød kategori

Kjære Christian Nikolaj Sjøberg,

Takk for supplerende e-post.

I lys av dette nevner vi også at Norge inngav kommentarer til et utkast til General Comment on Article 12. Kommentarene er tilgjengelig via følgende link (se videre link til «Norge»):
<http://www.ohchr.org/EN/HRBodies/CRPD/Pages/DGCArticles12And9.aspx>.

Vergemålslovgivningen og forholdet til CRPD artikkel 12 er omhandlet i Norges første rapport om implementeringen av CRPD i Norge, som ble sendt FN-Komiteen 2. juli 2015, se punkt 75 til 93. Rapporten er tilgjengelig her (norsk versjon):

<https://www.regjeringen.no/contentassets/26633b70910a44049dc065af217cb201/norges-rapport-konvensjon-om-rettighetene-til-mennesker-med-nedsatt-funksjonsevne.pdf> og her (engelsk versjon):

<https://www.regjeringen.no/contentassets/26633b70910a44049dc065af217cb201/norway-report-crpd.pdf>.

Med vennlig hilsen,

Med hilsen
Anne Marie Slettebø
Fung. lovrådgiver

Justis- og beredskapsdepartementet
Lovavdelingen
Telefon: 22 24 52 72
Mobil: 905 07 816
anne.slettebo@jd.dep.no
www.regjeringen.no/id

Fra: Kemppainen Outi (OM) [outi.h.kemppainen@om.fi]
Sendt: 5. april 2016 13:29
Til: Christian Nikolaj Sjøberg; ECIVafd-forkontor (951s78); Marie Thorneman Miller; patrik.ornsved@regeringskansliet.se; lline.tveter@jd.dep.no; bryndis.helgadottir@irr.is
Cc: Määttänen Laura (OM); Makkonen Timo (OM)
Emne: VL: Anmodning om bidrag til besvarelse af DK folketingsspørgsmål
Vedhæftede filer: Udvalgsspørgsmål nr. 2 (NYT) [DOK1904761].pdf; fesdPacket.xml
Kategorier: Rød kategori

Dear Marie and other colleagues

With reference to your question below the response concerning Finland would be as follows. Sorry for the delay.

In accordance with the Constitution of Finland, all individuals are legal subjects and therefore capable of having rights and obligations. In accordance with the provisions of the Guardianship Services Act (Lag om förmyndarverksamhet 442/1999; <http://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/1999/19990442>) a guardian may be appointed in accordance with the Act if a person needs support in managing his/her affairs. As a main rule, the appointment of a guardian shall not disqualify the ward from self-administering his/her property or entering into transactions. The wishes of the person concerned are taken into account in the appointment of the guardian as well as in the decisions made by the guardian. We consider our legislation to be in compliance with the UN convention on the rights of persons with disabilities. Finland has signed the Convention and is in the process of ratifying it.

With best regards,
Outi

Outi Kemppainen
Legislative Counsellor
Ministry of Justice
Law Drafting Department
Private Law Unit
PO Box 25
00023 Government
Finland
tel. +358 2951 50260
outi.h.kemppainen@om.fi

Fra: Patrik Örnsved [patrik.ornsved@regeringskansliet.se]
Sendt: 7. april 2016 13:51
Til: Christian Nikolaj Sjøberg
Cc: Marie Thorneman Miller
Emne: SV: Anmodning om bidrag til besvarelse af DK folketingsspørgsmål

Hej Christian,

Jag har nu fått svar från Socialdepartementet, som samordnar Regeringskansliets arbete i anledning av den aktuella FN-konventionen. Sammanfattningsvis innebär beskedet att Sverige f.n. inte kan anses uppfylla vad FN:s handikappkommitté menar sig kunna kräva i detta hänseende.

Här nedan återges i tur och ordning dels kommitténs fråga till Sverige, dels det svenska svaret, dels kommitténs rekommendation till Sverige.

Med vänlig hälsning

Patrik

Fråga från Kommittén: Does Swedish law allow for substituted decision-making in relation to adult persons with disabilities in financial matters, living arrangements or any other area?

Svar från Sverige: Declarations of incapacity are no longer a legal institution in Sweden, having been abolished in 1989.

Swedish law has two institutions relating to the kind of substituted decision-making mentioned in the list of issues: administrators and deputies. Deputyship is the less intrusive of the two, and is generally based on the consent of the individual. An administrator has greater powers than a deputy. Decisions to place an individual under deputyship or administratorship are taken by a court of law. Besides these rules, individuals of full legal competence are always permitted to grant another person power of attorney to assist them with their personal affairs, financial or otherwise.

The basic rule when choosing between a deputy and an administrator is that whichever is the least intrusive to the individual should be appointed. Also, the measures taken must be adapted to the needs of the individual in each case. An administratorship, for instance, may be restricted to only certain specific tasks or to a certain share of property.

A deputy may be appointed in the case of individuals who, due to illness, mental disturbance, debilitated health or a similar condition need help in claiming their rights, managing their property or looking after their person (Chapter 11, Section 4 of the Act on The Children and Parents Code).

An administrator may be appointed in the case of individuals who, due to illness, mental disturbance, debilitated health or a similar condition are not in a fit state to care for themselves or their property (Chapter 11, Section 7 of the Act on The Children and Parents Code). An administrator may not be appointed, however, if it is deemed sufficient that the individual is being assisted by a deputy or in some other less intrusive manner, e.g. by a relative or an authorised legal representative. The individual may no longer take decisions on matters that fall under the administratorship but otherwise retains the right to decide over his or her personal affairs.

If a deputy or an administrator is no longer needed, the deputyship or administratorship is to be terminated (Chapter 11, Section of the Act on The Children and Parents Code).

Efter dialogen 2014 fick Sverige följande rekommendation från Kommittén:

Equal recognition before the law (art. 12)

33. Even though declarations of incapacity have been completely abolished, the Committee is concerned that the appointment of an administrator is a form of substituted decision-making.

34. The Committee recommends that the State party take immediate steps to replace substituted decision-

making with supported decision-making and provide a wide range of measures which respect the person's autonomy, will and preferences and are in full conformity with article 12 of the Convention, including with respect to the individual's right, in his or her own capacity, to give and withdraw informed consent for medical treatment, to have access to justice, to vote, to marry and to work.

Patrik Örnsved
Ämnesråd
Straffrättsenheten
Justitiedepartementet
Regeringskansliet
103 33 Stockholm
08-405 46 89
070-263 34 73
patrik.ornsved@regeringskansliet.se
www.regeringen.se

UNHC/44/16

The New Zealand Ministry of Foreign Affairs and Trade presents its compliments to the Royal Danish Embassy in Canberra and has the honour to refer to the Embassy's Note NV-2016-11 of 7 April 2016 requesting information regarding New Zealand and the use of substituted decision making in accordance with the UN Committee on the Rights of Persons with Disabilities general comment on Article 12 (CRPD/CG/C/1).

Please find attached an information note on New Zealand and the implementation of article 12 of the Convention on the Rights of Persons with Disabilities.

The Ministry of Foreign Affairs and Trade takes this opportunity to renew to the Royal Danish Embassy in Canberra the assurances of its highest consideration.

Ministry of Foreign Affairs and Trade

WELLINGTON

2 May 2016

Note on New Zealand's implementation of Article 12 of the Convention on the Rights of Persons with Disabilities

Equality before the law is a fundamental principle of the New Zealand justice system and persons with disabilities enjoy equal recognition in the law, including protection of civil and other rights and legal capacity to manage their own affairs. This right is protected by various pieces of legislation including the Bill of Rights Act 1990, which protects civil and political rights, and the Human Rights Act 1993 prohibits discrimination on the basis of disability.

The key mechanism for safeguarding the interests of disabled people who are unable to manage their own affairs is the Protection of Personal and Property Rights Act 1988 (PPPR). The PPRA requires that the person concerned is presumed to have capacity to make decisions until it is proven otherwise. The PPRA requires the Court to make the least restrictive intervention possible in the person's life and to enable or encourage the person to exercise and develop his or her capacity to the greatest extent possible. The Court can make a range of orders. If welfare guardians or property managers are appointed, they are required to consult the person and at all times seek to encourage them to develop and exercise their capacity to make and communicate decisions.

The Office for Disability Issues is currently undertaking work on ensuring persons with disability can exercise their legal capacity, including through recognition of supported decision making. This work is one of the prioritised actions under the Disability Action Plan 2014-2018. This work will be scoped, developed and

implemented in collaboration with civil society and disability sector experts. This will include promoting a wider understanding of legal capacity consistent with article 12, examining the use of supported decision making regimes, and ensuring that policies support it in practice. The work will also seek to understand experiences in other countries and learn from current experience domestically. The outcomes of this work are expected to be known by the end of 2016.

The work of the Office for Disability Issues will be further informed by the development of the new National Disability Strategy. This review is currently in the nation-wide public consultation stage and will involve all aspects of the Convention on the Rights of Persons with Disabilities. The new Strategy will be launched towards the end of 2016 and will inform future Government policy.

2 May 2016

Fra: Bryndís Helgadóttir [bryndis.helgadottir@lrr.is]
Sendt: 31. maj 2016 12:55
Til: Marie Thorneman Miller
Cc: Christian Nikolaj Søberg; Mie Vinkel Sørensen
Emne: Re: SV: Anmodning om bidrag til besvarelse af DK folketingsspørgsmål

Kære Marie.

Undskyld det sene svar.

Ved implementering af forskellige internationale konventioner og plygter blev den islandske værgemålslov forandret i begyndelsen af 2016. Nu er det så at værgemål kun iværksettes hvis alle andre råd til at hjælpe personen er udelukkede.

Hvis værgemål iværksettes så må det kun være for en begrænset tid.

Mvh. Bryndís

Bryndís Helgadóttir, skrifstofustjóri / Director
Skrifstofa réttarfars og stjórnsýslu / Department of Legal Procedure and Administration
Innanríkisráðuneyti / Ministry of the Interior
Sölvhólsgrötu 7, 101 Reykjavík, Iceland
Sími/Tel: +(354) 545 9000
innanrikisraduneyti.is / [Fyrirvari/Disclaimer](#)